

ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΚΟΥΜΠΑΡΑ

Γρηγ. Ξενοπούλω.

Ἀποκάτω ἀπ' τὲς ἀψηλὲς καλαμιές τῆς ρεμματιᾶς, καὶ ἐστὴ τρανὴ κουφάλα τοῦ ἀστραποκαμένου πλάτανου τοῦ χωριοῦ, ἀνταμώθηκαν ἡ Ἀννούλα κ' ἡ Λενιώ, οἱ δυὸ ξαδερφοῦλες καὶ τὰ λέγανε. Ἐπερτε γλυκὰ ὁ ἥλιος πέρα ἐπὶ βουνὸ καὶ τὲς χάιδεθε ἀνάμεσα ἀπ' τὰ πυκνὰ κλαριά μετὰ ἄνα χρυσοῦ φίλακι του, καὶ χρύσσονε τὸ λαγαρὸ νεράκι τῆς ρεμματιᾶς ἐπὶ πόδια των. Ἀνοιγαν ἐπὶ δροσιὰ τῆς βραδείας τὰ φυλλάκια των τ' ἀγριολούλουδα ὀλόγυρά των, κ' ἐσκορποῦσαν γιὰ χάρι των τὴ γλυκύτερη εὐωδιά των, φτερούγιζαν ἀπὸ ἱτιούλια σὲ ἱτιά κι' ἀπὸ λεῦκα σὲ λεῦκα σύγνεφα ἀπὸ πουλάκια καὶ γλυκοτραγουδοῦσαν τὴν εὐμορφιά των, μὰ τοῦ κάκου ὅλ' αὐτά, οἱ δυὸ ξαδερφοῦλες ἀπόμειναν τόση ὥρα τόρα μετὰ τὴ λύπη ζωγραφημένη βαθεῖα ἐπ' ἀσπροκόκκινα προσωπάκια των.

Συχνά, πυκνὰ ἡ Ἀννούλα, ἡ μικρότερη, μ' ἐκείνα τὰ σκορπισμένα σγουρόμαλλα ἀποκάτω ἀπ' τὴ χιονόλευκη μαντήλα τῆς κεφαλῆς της, καὶ μετὰ τὰ δυὸ τὰ ζαφειρένια μάτια βουρκωμένα κ' ἔτοιμα νὰ ξεχυθοῦν σὲ ποτάμι δάκρυα, ἔγερνε τὸ κεφάλαιό της ἐπὶ τὸν ὦμο τῆς Λενιώς καὶ μουρμούριζε μετὰ χαριτωμένη λύπη.

— Γιὰ πὶ τὸν ἀγαπῶ τὸν ἔρμο, τί νὰ κάμω!...

Καὶ κάρφονε τὰ ζαφειρένια ἐκεῖνα ματάκια μέσα ἐπὶ μαυροδέματο προσωπάκι τῆς Λενιώς. Κ' ἡ καὶμένη ἡ Λενιώ ἔννοιωθε σφάξιμο καὶ μαχαίρωμα ἐπὶ φυλλοκάρδια τῆς καρδιάς, κι' ἄνοιγε τὰ κόκκινα χειλάκια της, καὶ τῆς ἔλεγε μετὰ παρηγορητικὴ φωνή, πῶκλειε μέσα της βαθύτατο πόνο.

— Σὰν τὸν ἀγαπᾷς, σοῦπα μιὰ βολά, θὰ τὸν πάρης.

— Θὰ τὸν πάρω; . . . κ' ἡ μορφή της ἄστραφτε ὅλη ἀπὸ χαρὰ καὶ γαλήνη ποῦ τὐλεγε μονάχα.

— Ναί, μὰ πῶς νὰ στὸ πῶ, μαρὴ Ἀννούλα, θὰ τὸν πάρης.

— Θὰ τὸν πάρω! κι' ὁ πατέρας νὰ τὸν θέλῃ τάχα;. Ἀχ, κόβονται τὰ ἥπατά μου σὰν στο-

χαστῶ πῶς μπορεῖ νὰ μοῦ τὸν πάρῃ καμμιὰ ἄλλη.

Καὶ σ' αὐτὰ τὰ λόγια της τὸ μελαχρινὸ πρόσωπο τῆς Λενιώς ἔδειξε μεγάλον πόνο. Τὸ κεφάλαιό της Ἀννούλας ποῦταν ἀκουμπησμένον ἐπάνω της ἀναταράχθηκε ἀπὸ τὸ καρδιοχτύπι τῶν στηθίων της, τόσο ποῦ ἡ Ἀννούλα τρόμαξε πολὺ.

Γύρισε καὶ τὴν εἶδε κατὰμματα καὶ τῆς εἶπε:

— Μὰ τί ἔχεις κ' ἐσὺ Λενιώ;

Μὰ ὅλ' αὐτὰ διαβήκανε ἐπὶ στιγμὴ. Τὸ πρόσωπο ἐκεῖνο ποῦ φανέρωσε τόση θλίψι, ξανάγινε πάλιν ἡσυχον, τὸ χαμογέλοιον ξανάρθε ἐπὶ κοραλλένια ἐκεῖνα χειλάκια, καὶ τὸ στῆθος τὸ καμπυλωτὸ καὶ τὸ καλοπλασμένον ξανάρχισε τὴν ἡσυχον καὶ ταχτικὴ ἀναπνοή του.

Χαμογέλασε ἡ λυγρὴ, χάιδεψε μετὰ τὸ μικρὸν χεράκι της τὴν Ἀννούλα, καὶ τῆς εἶπε:

— Γῶ; . . . Τί θέλεις νᾶχω; τίποτε δὲν ἔχω· σκέπτομαι μονάχα ποιὸν νὰ βάλω νὰ μιλήσῃ τοῦ πατέρα σου γιὰ τὸν λεγόμενο . . . κ' ὕστερα δὲ ποῦ λές, πρῶτα ὁ θεός, θὰ σᾶς ἀλλάξω καὶ τὰ στεφάνια μοναχὴ μου.

Καὶ χαμογελοῦσε ἀκόμα τὸ καὶμένο τὸ κορίτσι.

Ἀξαφνὰ ἀκούστηκε ἓνα ποδοβολητὸ ἐπὶ τὸν πλαῖνον δρόμον, κάτι τι ἄσπρο κάτασπρο πρόβαλε μακρὰ, σκεπασμένον σὲ πυκνὸν κορνιαχτό. Καὶ σὰν κατὰκατσε ὁ κορνιαχτός σὲ λίγον, προσπέρασε ἓνας καθαλλάρης ἀπάνω σ' ἓνα ξεφτεράκι, ἓνας λεβέντης μαυρομούστακος μετὰ βελουδένια σκουφία καὶ χιονάτη φουστανέλλα καμαρωτὰ ἀνεμισμένη ἐπὶ καπούλια τοῦ ψαρχοῦ του. Γύρισε μιὰ ματιὰ πρὸς τὲς καλαμιές, χαμογέλασε καὶ διάβηκε ψιλοτραγουδώντας:

Καλησπερίζω δυὸ ψυχές, καὶ δυὸ κορμιὰ δροσᾶτα τέσσαρα χεῖλια κόκκινα, κι' ὅλο καὶμὸ γεμᾶτα. . .

Οἱ ξαδερφοῦλες ἀπόμειναν ἄθελα κ' οἱ δυὸ μετὰ μιὰ φωνὴ ἐπὶ στόμα.

— Ὁ Δ' μητρᾷκής!

Καὶ κυττάχθηκαν κατὰμματα γιὰ πολλὴ ὥρα,

ὅσο ποῦ ἡ Ἀννούλα ἔγειρε πάλε στὸν ὦμο τῆς Λενιώς κ' ἔκλαψε στὰ σωστά της αὐτὴ τῇ φορᾷ. Κ' ἡ σθυσμένη φωνὴ τῆς Λενιώς, πῶλκει μέσα της βαθύτατο πόνο τὴν ξαναπαρηγόρησε.

— Ἀμ' τί κάνεις ἔτσι κ' ἐσύ, καϋμένη Ἀννούλα . . . ἄιτε πᾶμε ἀπάνω τόρα . . .

Κ' ἐπῆρνε τὸ κοκκινόχωματο μονοπάτι τοῦ χωριοῦ, ὅσο ποῦ χαθήκανε μέσα στὸ πρωτοσκότιδο . . .

Ὅπως τοῦπε ἡ Λενιώ κ' ἔγινε. Ἡ καρδιά της δὲν βαστοῦσε πειὰ ἄλλο νὰ βλέπη τὴ ξαδερφούλα της τοῦ θανάτου. Μίλησε μὲ τρόπο ἕνα βράδου ἀπάνω εἰς τὴ πλακωσιὰ τῆς βρύσης, τῆς μάννας — ὅχι τῆς δικῆς της· ἡ καϋμένη ἡ λυγερὴ τὴν εἶχε χάσει ἀπ' τὴ κούνια της ἀκόμα — μίλησε τῆς μάννας τῆς Ἀννούλας ἕνα βράδου γιὰ τὸν Δ' μητράκη, καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν ἡ γρηᾷ Σωτήραινα σὰν νὰ βαρυγνώμησε. Τὴν εἶχε μονάκριβη τὴν Ἀννούλα της· ἀπ' τὸν γαμπρὸ δὲν εἶχε κἄνα παράπονο· παιδί μὲ τὰ οὐλά του, χαιδόπαιδο, ποῦ νὰ τὸ πίνης στὸ ποτῆρι, λεθέντης ποῦ νὰ τοῦ πέρνης τὸ κεφάλι μιὰ φορὰ! . . .

— Ἐ, παιδάκι μου, δὲν ἔχομε καιρὸ ἀκόμα.

Κ' ἡ Ἀννούλα σὰν τᾶμαθε αὐτὰ ἔπесе νὰ πεθάνῃ εἰς τὴν ἀγκαλιὰ τῆς ξαδερφούλας της κ' ἔκλαψε κάμποσο ἐκεῖ μέσα. Μὰ τί ὠφελοῦσαν τὰ δάκρυα στὸ μεγάλο ἐκεῖνο καμίνι τῆς καρδούλας της, στὸ καμίνι τὸ φλογερὸ ποῦ τῆς φλογοφαλίδιζε καὶ τῆς κατάκαε τῆς εὐμορφίᾳς της τὸν ἀνθό, καὶ τῆς ὑγείας της τὴ χάρι.

Μονάχα ἡ Λενιώ ἡ δυστυχισμένη, μονάχα ἡ ξαδερφούλα της σὰν τὴν κρατοῦσε εἰς τὴν ἀγκαλιὰ της, ἀποκάτω ἀπ' τὴν ἀψηλὴν καλαμιὴς τῆς ρεμματιᾶς καὶ στὴ τρανὴ κουφάλα τ' ἀστραποκαμμένου πλάτανου, μονάχα αὐτὴ τῆς σφόγγιζε τὰ ξαφειρένια ματάκια της μὲ τὸ παχουλὸ χεράκι της καὶ τῆς ἔλεγε πάντα μὲ παρηγορητικὴ φωνὴ πῶλκει μέσα της βαθύτατο πόνο.

— Σώπα, καϋμένη κ' ἐσύ, ἄμ' τί κλαῖς ; . . . σοῦ λέω θὰ τὸν πάρης, θὰ τὸν πάρης καὶ θὰ σὰς ἀλλάξω τὰ στεφάνια μοναχῇ μου . . .

Κ' ἡ Ἀννούλα ἄνοιγε πειὸ μεγάλα τὰ μάτια της, τὴν κυττοῦσε καλὰ, κ' ἀκουμπησμένη στὸν ὦμό της, κούναγε τὴ ξανθὴ κεφαλὴ της καὶ τῆς ἔλεγε.

— Θὰ τὸν πάρω ; . . . θὰ τὸν πάρω ; . . .

Κ' ἔτσι σὰν τὴν εἶδαν ὅλοι τὴν Ἀννούλα πῶς δὲν εἶχε πειὰ ζωὴ νὰ ζήσῃ, σὰν κατάλαβε κ' ἡ γρηᾷ Σωτήραινα τὸν καὶ τὸν μεγάλο τῆς κόρης της ζήτησαν τὸν Δ' μητράκη τὸν λεθέντη, κ' ὅπως τοῦπε ἡ Λενιώ κ' ἔγινε.

Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς ἀπ' τ' ἀρρηθωνίσια τῆς Ἀννούλας κ' ἔφτασε κ' ὁ γάμος. Ἀναστατώθηκε τὸ χωριὸ πέρα γιὰ πέρα. Ὅλοι βρέθηκαν στὸ πόδι. Ἡ Λενιώ δὲν μποροῦσε νὰ βρῇ τὴν ἡσυχίαν της. Αὐτὴ εἶχε γνοιαστῇ γιὰ ὅλα. Αὐτὴ

γιὰ τὰ γλυκίσματα, τοὺς κοραμπιέδες καὶ τὰς ρεβανές, γιὰ τὰ προικιὰ τὰ καλοκεντισμένα κ' ὁμορφοραμμένα, γιὰ τὰ καλῆματα μὲ τὰ γαρουφαλάκια τυλιγμένα σὲ μικρὰ χαρτάκια, ποῦ στάθηκε καλὴ νὰ μὴν ἀφήσῃ λυγερὴ ἀκάλεστη στὸ χωριό, γιὰ τὰ χαρίσματα τοῦ γαμπροῦ, γιὰ τὰ στεφάνια, καὶ τὰ νυφικά τῆς Ἀννούλας, γιὰ τὸ στόλισμα τοῦ σπητιοῦ, γιὰ τὰ παιγνίδια καὶ γιὰ τὰ βιολιά, γιὰ τὸ χορὸ καὶ γιὰ τὰ τραγούδια, γιὰ τὰ ψημάρια καὶ γιὰ τὸ μεγάλο τραπέζι, γιὰ χίλια τόσα πράγματα εἶχε γνοιαστῇ τὸ καϋμένο τὸ κορίτσι τόσες μέρες τόρα, μπαινοβγαίνοντας στὸ σπῆτι, μ' ἀνασκουμπωμένο τὸ μορφοφουστανάκι της, καὶ μὲ τὸ γλυκὸ της πρόσωπο ἀχνό, ἀχνό καὶ θλιβερό, τόσο ποῦ τῆς ἔλεγαν ὅλοι κάθε στιγμῇ.

— Μπᾶ ! θὰ μπαίλῃσης, ἀρῇ Λενιώ, παιδί μου ! . . . κάμε λίγη ἀνάπασι . . .

Κ' αὐτὴ χαμογελοῦσε μονάχα καὶ διάβαινε εἰς τὴ δουλειὰ της, καὶ φιλοῦσε τὰ γελούμενα ματάκια τῆς ξαδερφούλας της, καὶ τῆς ἔλεγε κάθε φορὰ σὲ κάθε φίλημα.

— Δὲ σοῦ τοῦπα θὰ τὸν πάρης ! . . . θὰ τὸν πάρης, καὶ θὰ σ' ἀλλάξω τὰ στεφάνια μοναχῇ μου.

Κ' ἔτσι ἦρθε ὦρα, τὴ Κυριακὴ ἀπολείτουργα πῶγινε ὁ γάμος μὲ τοῦ θεοῦ τὸ θέλημα.

Καὶ καμάρωσε στὸ πλάι τοῦ γαμπροῦ καὶ τῆς νύφης ἡ γρηᾷ Σωτήραινα, σφογγίζοντας μὲ τὸ μαντηλὶ της τὸν ἴδρωτα ποῦ τοὺς ἔπνιγε, σφογγίζοντας κᾶπου, κᾶπου καὶ κᾶνα δικό της δάκρυ. Καὶ χαμογελοῦσαν γύρω μέσα εἰς τὴ μεγάλη σάλα τοῦ σπητιοῦ οἱ λυγρές κ' οἱ νιοί, κ' ἐκρυφοκαμάρωναν οἱ συγγενεῖς κ' οἱ φίλοι, κ' ἔλαμπεν ἀχνή, ἀχνή ἡ ὄψις τῆς Λενιώς, κ' ἔτρεμαν λιγάκι τὰ χεράκια της τὴν ὥρα ποῦ ἄλλαζε, παραστέκοντας εἰς τ' ἀγαπημένο ζευγάρι, τ' ἄσπρα στεφανάκια μὲ τὰς μακρυὰς καὶ πλατυὰς κορδέλλας των. Καὶ σὰν ἀποτελείωσε ὁ γάμος κ' οἱ εὐχές, κ' ἔπесαν οἱ τουφεκιὰς οἱ εὐτυχισμένες γιὰ τὸ καλὸ στὸν ἀέρα, κ' ἐφιλέφτηκε ὁ νουνιᾶς, κ' ἐστήθηκε ὁ χορὸς εἰς τὰς πλαγινὰς κάμαρες ἀπὸ τοὺς νιούς καὶ τὰ κορίτσια, ἐστρώθηκε καὶ τὸ τραπέζι τοῦ γάμου. Καὶ σὰν ἐκάτσανε εἰς τὴ μεγάλη τάβλα ὁλόγυρα, ὅλοι οἱ συγγενεῖς κ' οἱ καλεσμένοι, ἕκαστος καὶ τ' ἀντρόγυνο εἰς τὴ κορφή, κ' ἀπάνω εἰς τὴν ἀρχίσαν νὰ τρῶνε. Τότε τοὺς φάνηκε πῶς κᾶποιος ἔλειπε, καὶ γνοιαστῇκανε γιὰ τὴν κουμπάρα. Τὴν ζήτησαν καὶ δὲν τὴν βρῆκαν.

Τὸ καϋμένο τὸ κορίτσι δὲν μπόρεσε νὰ βασταῇ πειὰ στὸν πόνο ποῦ τὴν ἐσφιγγε· ξεκλέφτηκε ἀπ' ἐκεῖ ποῦ δὲν τὴν χρειάζονταν πειὰ, καὶ μὲ σκυμμένη κεφαλὴ, καὶ μὲ κρυφὸ παράπονο, ἐπῆρε τὸν κατήφορο τοῦ χωριοῦ ραντίζοντας τὸ κοκκινόχωματο μονοπάτι μὲ χοντρά καὶ πικρὰ δάκρυα . . .